

Счетоводен стандарт (СС) 8 - Нетни печалби или загуби за периода, фундаментални грешки и промени в счетоводната политика

Приложение към ПМС № 46 от 21.03.2005 г. - ДВ, бр. 30 от 7.04.2005 г., в сила от 1.01.2005 г., изм. и доп., бр. 86 от 26.10.2007 г., в сила от 1.01.2008 г.

Цел СС 8 определя изискванията за представяне и счетоводно третиране на

определени статии от отчета за приходите и разходите, така че всички предприятия да подготвят и представят отчетите си за приходите и разходите на съпоставима база. Този стандарт изисква класифицирането и отчитането на определени пера като пера от обичайна дейност и като извънредни. Той определя и счетоводното третиране на промените в счетоводните стойности, промените в счетоводната политика и коригирането на фундаменталните грешки.

Обхват 1. Този стандарт се прилага при представянето на печалбите или загубите, свързани с обичайната дейност и извънредните статии в отчета за приходите и разходите, отразяването в отчета на промените в приблизителните счетоводни оценки, фундаменталните грешки и промените в счетоводната политика.

Определения 2. В този стандарт се използват определения със следното значение:

Извънредни статии - приходи или разходи, получени в резултат на събития или операции, които са ясно разграничени от обичайната (типичната, свойствената) дейност на предприятието, поради което не се очаква те да се повтарят често или постоянно.

Обичайна дейност - дейностите, които пред - приятието предприема, и тези, които са свързани или произтичат от предприетите дейности, и такива, които допринасят за развитие на предприятието. Тя може да бъде основна, финансова и инвестиционна.

Фундаментални грешки - грешки, които са от такова значение, че финансовият отчет за един или повече предходни периоди вече не може да се счита за достоверен към датата на неговото публикуване.

Счетоводна политика - съвкупност от конкретни принципи, бази, установени правила и практики, приети от предприятието при изготвянето и представянето на финансовите отчети съгласно изискванията на СС 1 - Представяне на финансовите отчети.

Печалба или загуба за отчетния период

3.1. Признатите за отчетния период приходи и разходи се включват в отчета за приходите и разходите при определяне на печалбата или загубата за отчетния период, освен ако друг стандарт изисква или позволява друго.

3.2. Печалбата или загубата за отчетния период включва:

- а) печалбата или загубата от обичайната дейност, и
- б) извънредните статии.

Извънредни статии

4.1. В отчета за приходите и разходите се отчита общата сума на всички извънредни статии. Естеството и размерът на всяка извънредна статия се оповестява допълнително в приложението.

4.2. Извънредните статии текущо се отчитат като извънредни приходи и извънредни разходи.

4.3. Като извънредни статии се представят:

- а) балансовата стойност на принудително отчуждените активи;
- б) балансовата стойност на отписаните активи и пасиви вследствие на природни и други бедствия;
- в) сумата на получените застрахователни обезщетения.

Печалба или загуба от обичайната дейност

5. Когато естеството на приходните или разходните статии при определянето на печалбата или загубата от обичайната дейност е важно за обясняване на резултатите от дейността, естеството и размерът на такива статии трябва да се оповести в приложението.

Промени в приблизителните счетоводни стойности

6.1. Използването на разумни приблизителни стойности при изготвянето на финансовите отчети е основно изискване, което осигурява тяхната достоверност.

6.2. Приблизителните стойности подлежат на преразглеждане, ако настъпят промени в обстоятелствата, на които се базират, или в резултат на допълнително натрупан опит или последващо развитие.

6.3. Ефектът от промяната на приблизителните счетоводни стойности се включва при определянето на печалбата или загубата, както следва:

а) за периода на промяната – ако промяната засяга само този период;
б) за периода на промяната и бъдещите периоди – ако промяната засяга и тях.

6.4. Ефектът от промяната на приблизителната счетоводна стойност се включва в същата статия на отчета за приходите и разходите, която е била използвана за приблизителната стойност преди това.

6.5. Ефектът върху бъдещи периоди, ако има такъв, се признава, когато тези бъдещи периоди настъпят.

6.6. Предприятието оповестява естеството и размера на промяната на приблизителната счетоводна стойност, която оказва значителен ефект през текущия период или се очаква да окаже значителен ефект през бъдещи периоди.

Фундаментални грешки

Препоръчителен подход

7.1.1. Фундаментална грешка, която е свързана с предходни периоди, се отчита през текущия период чрез увеличаване или намаляване на салдото на неразпределената печалба от минали години. Сравнителната информация от предходния отчетен период следва да се преизчисли.

7.1.2. Когато намалението на неразпределената печалба е по-голямо от салдото на неразпределената печалба преди намалението, разликата се отчита като непокрита загуба от минали години.

7.1.3. Предприятието трябва да оповести:

а) естеството на фундаменталната грешка;
б) размера на корекцията (преизчислението) по позиции за текущия период и за предходния период;
в) размера на корекцията (преизчислението) по позиции, свързани с периоди, предходни на предходния период;
г) факта, че сравнителната информация е била преизчислена.

Допустим алтернативен подход

7.2.1. Фундаментална грешка, която е свързана с предходни периоди, се включва в другите приходи или разходи при определянето на печалбата или загубата за текущия период.

7.2.2. Изготвят се проформа отчет за приходите и разходите, счетоводен баланс, отчет за паричния поток и отчет за собствения капитал, в които позициите от предходния и текущия период се посочват във вид, сякаш фундаменталната грешка е била коригирана през периода, през който е направена. Тези отчети се прилагат към годишния финансов отчет като елемент от приложението.

7.2.3. Предприятието трябва да оповести:

а) изготвянето на проформа финансов отчет;
б) стойностния размер на фундаменталната грешка, който е повлиял върху печалбата или загубата от текущ период;
в) размера на корекцията за всеки период, за който е представена информация във финансовия отчет.

Промени в счетоводната политика 8.1.
Промени в счетоводната политика се извършват само когато това

се изисква по закон, от счетоводни стандарти, или ако промяната ще доведе до по-подходящо представяне на събитията или сделките във финансовите отчети на предприятието.

8.2. Не е промяна на счетоводната политика:

а) приемането на счетоводна политика за събития и сделки, които се различават по същество от случилите се преди това събития или сделки, и

б) приемането на нова счетоводна политика за събития и сделки, които не са се случвали преди това или са били незначителни.

Препоръчителен подход

8.3.1. Промяната в счетоводната политика се прилага с обратна сила. Всяка корекция вследствие на промяната трябва да бъде отразена като корекция на салдото на неразпределената печалба от минали години. Сравнителната информация трябва да бъде преизчислена. Разликата от преизчисляване на разходите за данъци в отчета за приходите и разходите за предходния период се посочва като корекция на неразпределената печалба (непокритата загуба).

8.3.2. Промяната в счетоводната политика се прилага без обратна сила, когато корекцията на салдото на неразпределената печалба от минали години не може да бъде надеждно определена.

Допустим алтернативен подход

8.4.1. Промяната в счетоводната политика трябва да се прилага с обратна сила, освен ако сумата, която се отнася за предходни години, не е определима в разумни граници. Всяка корекция вследствие на промяна на счетоводната политика трябва да се включи в другите приходи или разходи при определянето на печалбата или загубата за текущия период.

8.4.2. Изготвят се проформа отчет за приходите и разходите, счетоводен баланс, отчет за паричния поток и отчет за собствения капитал, в които позициите от предходния и текущия период се посочват във вид, като че ли новата счетоводната политика е била прилагана винаги.

Промяна в счетоводната политика в резултат на изменение в счетоводните стандарти

8.5. Промяната в счетоводната политика, произтичаща от приемането на нов или от изменението или допълнението на съществуващ счетоводен стандарт, се отчита съгласно изискванията, посочени в новия или в изменения счетоводен стандарт, ако такива са определени. Когато в съответния счетоводен стандарт не са определени изисквания за отчитане на промяната в счетоводната политика, тя се отчита съгласно изискванията на този стандарт. **Оповестяване** 9.

Когато дадена промяна в счетоводната политика има съществен ефект върху текущия или върху предходен период или може да има съществен ефект върху следващи периоди, предприятието оповестява:

а) причината за промяната;

б) сумата на корекцията за текущия и за предходния период;

в) сумата на корекцията, отнасящата се за периоди, предхождащи периода, включен в сравнителната информация;

г) фактът, че сравнителната информация е била преизчислена или че това е практически изпълнимо.

Пример към СС 8

Примерът не е част от стандарта.

Целта на примера е да илюстрира прилагането на определени изисквания от стандарта.

Извънредни статии

"Стела" ООД използва сграда и земя за осъществяване на производството на продукт "А".

Съгласно решение на съда сградата и земята се отчуждават в полза на действителния им собственик считано от 1 май 2001 г. "Стела" ООД няма възможност да продължи производството на продукт "А", поради което продава

тази дейност.

Отчетната стойност на земята към датата на отчуждаването е 700 лв., на сградата - 2700 лв., с начислена амортизация 1300 лв.

Разликата между приходите и разходите от продажбата на дейността по производството на продукт "А" е 300 лв. печалба.

Извънредните статии ще се представят по следния начин в отчета за приходите и разходите:

"Стела" ООД

Извлечение от отчета за приходите и разходите с отразени извънредни статии

Показатели	Текуща година	Пред: год
Печалба (загуба) от обичайната дейност	6 000	
Извънредни разходи, в т.ч	2 100	
- Загуба от отписване на земя	700	
- Загуба от отписване на сграда	1400	
Извънредни приходи, в т.ч	300	
- Печалба от продажба на дейност - производство на продукт "А"	300	
Счетоводна печалба /загуба/	4 200	
Разходи за данъци от печалбата	840	
Печалба /загуба/	3 360	

Фундаментална грешка

През 2001 г. "Стела" ООД е установила, че по повод продажбата на стоки през 2000 г. е изписана отчетна стойност за тях в размер 82 000 хил. лв. вместо 80 000 хил. лв.

Грешката е в размер 2000 хил. лв., данъчният норматив е 20 на сто.

I. Препоръчителен подход за отразяване на фундаментална грешка

"Стела" ООД

Извлечение от отчета за приходите и разходите с представено отразяване на грешката

(препоръчителен подход)

Показатели	Текуща година	Предходна година
Приходи от продажби	115 000	105 000
Отчетна стойност на продадените стоки	89 000	82 000
Корекция		- 2 000
Печалба от обичайната дейност	26 000	23 000
Корекция		+ 2 000
Разходи за данъци от печалбата	5 200	4 600
Корекция		+ 400
Печалба	20 800	18 400
Корекция		+ 1 600

"Стела" ООД

Извлечение от преизчисления отчет за приходите и разходите след коригиране на :

(препоръчителен подход)

Показатели	Текуща година	Предх год
Приходи от продажби	115 000	:
Отчетна стойност на продадените стоки	89 000	
Печалба от обичайната дейност	26 000	
Разходи за данъци от печалбата	5 200	
Печалба	20 800	

"Стела" ООД

Извлечение от баланса с представено отразяване на грешката

(препоръчителен подход)

Актив	Текуща година	Предходна година	Пасив	Текуща година
Стоки	100 000	95 600	Основен капитал	50 000
Корекция	+ 2 000	+ 2 000	Неразпределена печалба	18 400
			<i>Корекция</i>	+ 2000
				-400
			Печалби и загуби от текущия период	20 800
			<i>Корекция</i>	
			Задължения за данъци от печалбата	5 200
			<i>Корекция</i>	+400
			Други пасиви	5 600
Сума на актива:	100 000	95 600	Сума на пасива:	100 000
Корекция	+ 2 000	+ 2 000	Корекция	+ 2 000

"Стела" ООД

Извлечение от баланса след отразяване на грешката

(препоръчителен подход)

Актив	Текуща година	Предходна година	Пасив	Текуща година	Предходна година
Стоки	102 000	97 600	Основен капитал	50 000	50 000
			Неразпредена печалба	20 000	
			Печалби и загуби от текущия период	20 800	20 000
			Задължения за данъци от печалбата	5 600	5 000
			Други пасиви	5 600	22 600
Сума на актива:	102 000	97 600	Сума на пасива:	102 000	97 600

II. Допустим алтернативен подход за отразяване на фундаментална грешка

Стела" ООД

Извлечение от отчета за приходите и разходите с представено текущо отразяване на грешката като други приходи

(допустим алтернативен подход)

Показатели	Текуща година	Предходна година
Приходи от продажби	115 000	105
Отчетна стойност на продадените стоки	89 000	82
Други приходи	-	
Корекция	+ 2 000	
Печалба от обичайната дейност	28 000	23
в т.ч. от корекция	+2 000	
Разходи за данъци от печалбата	5 600	4
в т.ч. от корекция	+ 400	
Печалба	4 600	18

в т.ч. от корекция +1 600

"Стела" ООД

Извлечение от преизчисления - проформа отчет за приходите и разходите след отразяване на грешката

(допустим алтернативен подход)

Показатели	Текуща година	Прегото
Приходи от продажби	115 000	
Отчетна стойност на продадените стоки	89 000	
в т.ч. от грешката		
Други приходи	-	
в т.ч. от грешката	- 2 000	
Печалба от обичайната дейност	26 000	
в т.ч. от грешката	- 2 000	
Разходи за данъци от печалбата	5 200	
в т.ч. от грешката	- 400	
Печалба	20 800	
в т.ч. от грешката	- 1 600	

"Стела" ООД

Извлечение от баланса за текущата година с отразяване на грешката в увеличените стоки

(допустим алтернативен подход)

АКТИВ	Текуща година	Предходна година	ПАСИВ	Текуща година	Прегото
Стоки	100 000	95 600	Основен капитал	50 000	

Корекция		+ 2 000		Неразпределена печалба	18 400	
				Печалби и загуби от текущия период	22 400	18 400
				в т.ч. от корекция на грешката	+ 1 600	
				Задължения за данъци от печалбата	5 600	4 600
				в т.ч. от корекция на грешката	+400	
				Други пасиви	5 600	22 600
Сума актива:	на	102 000	95 600	Сума на пасива:	102 000	95 600
в т.ч. от корекция		+ 2 000		в т.ч. от корекция	+2 000	

"Стела" ООД

Извлечение от преизчисления проформа баланс

(допустим алтернативен подход)

Актив	Текуща година	Предходна година	Пасив	Текуща година	Прег
Стоки	102 000	97 600	Основен капитал	50 000	
в т.ч. от корекция грешката		+ 2 000	Неразпределена печалба	20 000	
			в т.ч. от корекция на грешката	+1600	
			Печалби и загуби от текущия период	20 800	
			в т.ч. от корекция на грешката	/-1600/	

Всичко разходи:	8 000	6 000	Всичко приходи:	8 900	7 100
от промяна на счетоводната политика		/+800/			
Счетоводна печалба	900	1 100	Счетоводна загуба	-	-
от промяна на счетоводната политика		/-800/			
Разходи за данъци	180	220			
от промяна на счетоводната политика		/-160/			
Печалба:	720	880	Загуба:	-	-
от промяна на счетоводната политика		/-640/			

Забележка. В конкретния случай промяната в счетоводната политика не се отразява за текущата година в отчета за приходите и разходите, а само в счетоводния баланс като корекция на неразпределената печалба и на натрупаната амортизация.

Фирма "Стела" ООД

Извлечение от счетоводния баланс преди отразяване на промяната в счетоводната политика и с посочване на начина за отразяване на изменението на счетоводната политика

(препоръчителен подход)

Показатели	Текуща година				Показатели	Текуща година	Преглед
	Отчетна стойност	Коректив	Балансова стойност	Предходна година			
а	1	2	3	4	а	1	2
Дълготрайни активи	51 000	7 000	44 000	40 000	Основен капитал	50 000	50 000
от изменение на счетоводната политика		/+800/	/-800/	/-800/			

Други активи	13 000		13 000	12 000	Неразпределен а печалба	880	50 000
					от изменение на счетоводната политика	/-800/	
					Печалби и загуби от текущия период	720	880
					от изменение на счетоводната политика		/-640/
					Задължения за данъци от печалбата	180	220
					от изменение на счетоводната политика		/-160/
					Други пасиви	5 220	900
Сума актива:	на 64 000	7 000	57 000	52 000	Сума пасива:	на 57 000	52 000
В т.ч. от изменение счетоводната политика	на	/+800/	/-800/	/-800/	В т.ч. от изменение счетоводната политика	на /-800/	/800/

"Стела" ООД

Извлечение от отчета за приходите и разходите

след отразяване на промяната в счетоводната политика

(препоръчителен подход)

Показатели	Текуща година	Предходна година	Показатели	Текуща година	Предх годи
Разходи	за 3 600	2 900	Приходи	за 8 900	7 1

амортизации				дейността		
Други разходи	4 400	3 900				
Всичко разходи:	8 000	6 800		Всичко приходи:	8 900	7 100
Счетоводна печалба	900	300		Счетоводна загуба	-	-
Разходи за данъци от печалбата	180	60			-	-
Печалба:	720	240		Загуба:	-	-

"Стела"ООД

Извлечение от счетоводния баланс след отразяване на промяната в счетоводната политика

(препоръчителен подход)

Показатели	Текуща година		Балансов а стойност	Предходна година	Показатели	Текуща година
	Отчетна стойност	Коректив				
Дълготрайни активи	51 000	7 800	43 200	39 200	Основен капитал	50 000
Други активи	13 000		13 000	12 000	Неразпределена печалба	80
					Печалби и загуби от текущия период	720
					Задължения за данъци от печалбата	180
					Други пасиви	5220
Сума актива:	на 64 000	7 800	56 200	51 200	Сума пасива:	на 56 200

Забележка. При промяна на счетоводната политика корекцията на задължението за данъци е за сметка на неразпределената печалба.

II. Допустим алтернативен подход за отразяване на промяната в счетоводната политика

"Стела" ООД

Извлечение от отчета за приходите и разходите за текущата година с текущо корекция в увеличение на другите разходи от промяната на счетоводната п

(допустим алтернативен подход)

Показатели	Текуща Година	Предходна година	Показатели	Текуща година	Преглед
Разходи за амортизации	3 600	2 100	Приходи дейността	8 900	7
Други разходи	5 200	3 900	Всичко приходи	8 900	7
Всичко разходи:	8 800	6 000	Счетоводна печалба	-	
Счетоводна печалба	100	1 100			
Разходи за данъци от печалбата	20	220			
Печалба:	80	880	Загуба:	-	

"Стела" ООД

Извлечение от счетоводния баланс за текущата година с текущо отразена корекция от промяна на счетоводната политика в увеличение на другите разходи

(допустим алтернативен подход)

Показатели	Текуща година			Показатели	Текуща година	Преглед
	Отчетна стойност	Коректив	Балансова			

		стойно		ст			
Дълготрайни активи	51 000	7 800	43 200	40 000	Основен капитал	50 000	50 000
Други активи	13 000		13 000	12 000	Неразпределена печалба	880	-
					Печалби и загуби от текущия период	20	880
					Задължения за данъци от печалбата	80	220
					Други пасиви	5 220	900
Сума на актива:	64 000	7 800	56 200	52 000	Сума на пасива:	56 200	52 000

"Стела" ООД

Извлечение от преизчисления проформа отчет за приходите и разходите за 1 година с отразена промяна на счетоводната политика

(допустим алтернативен подход)

Показатели	Текуща година	Предходна година	Показатели	Текуща година
Разходи за амортизации	3 600	2 900	Приходи за дейността	8 900
В т.ч. от промяна в счетоводната политика		/+800/		
Други Разходи	4 400	3 900		
В т.ч. от промяна в счетоводната политика		/-800/		

Всичко разходи:	8 000	6 800	Всичко приходи:	8 900	7 100
В т.ч. от промяна в счетоводната политика	/-800/	/+800/			
Счетоводна печалба	900	300	Счетоводна загуба	-	-
В т.ч. от промяна на счетоводната политика	/+800/	/-800/			
Разходи за данъци	180	60		-	-
В т.ч. от промяна на счетоводната политика	/+160/	/-160/			
Печалба:	720	240	Загуба:	-	-
В т.ч. от промяна на счетоводната политика	/+640/	/-640/			

"Стела" ООД

Извлечение от преизчисления проформа счетоводен баланс за текущата година след отразяване на влиянието на промените в счетоводната политика

(допустим алтернативен подход)

Показатели	Текуща година			Предходна година	Показатели	Текуща година
	Отчетна стойност	Коректив	Балансова стойност			
Дълготрайни активи	51 000	7 800	43 200	39 200	Основен капитал	50 000
В т.ч. от промяна на счетоводната политика				/-800/	Неразпределена печалба	80
Други	13 000		13 000	12 000	В т.ч. от	/-800/

активи

промяна на смет.
политика

Печалби и
загуби от текущия
период 720 240

В т.ч. от
промяна на
счетоводната
политика /+640/ /-640
/

Задължения за
данъци от 180 60
печалбата

В т.ч. от
промяна на смет.
политика /+160/ /-160
/

Други пасиви 5 220 900

Сума на
актива: 64 000 7 800 56 200 51 200

Сума на
пасива: 56 200 51
200